

چرا حروف مبنيّة بالفعل را به این نام خوانده اند؟

۱- همانند فعل ماضی، مبنی بر فتح هستند.

۲- ساختار آنها بیش از ۳ حرفی نباشد.

۳- معنای فعلی دارند.

۴- مثل فعل عمل می کنند.

لَعَلَّه تَقَالِي

حلیه بیتم

ارامه در ص ۳۵

لَنْ بُولَى اسْدِرَاك

اسْدِرَاك: یعنی من طلب محض می کنم. توصی که از جمله فعل در ذهن بوجود

آمده توسط لَنْ بولوی می شود.

زید عالم زید لَنْ شَرِبُوا
زید عالم التّی ولی کشور التّی
اول الشّان تروی است
ویرة مبت زید
توهم بولوی
می شود

لَيْت ← ادائی که بولوی تخیلی بخاطر چیزی می شود. یعنی = آرزو کردن

لَيْتَ السَّيَّابُ يَكُونُ
اسمیت خبریت

برای امر محال

دفعی

لَيْتَ الْجَاهِلُ عَالِمٌ
اسمیت خبریت

برای امر مستحقی است
ولی در کتاب نه

لَعَلَّ يَأْعَلُ ← در اینجا بطرفی رود

قَرَجِي: امیدواریم از یک امر محبوب
لَعَلَّ الصِّدِّيقَ يُزَوِّجُنَا
و شاید دوست عزیزان من بیارند

اشفاق: امیدواریم یک امر ملوده
لَعَلَّ الْوَدَّ عَصْلُ
و امید است در دستش شود

۸. حلم خبر «ل» و تطایرش چیست؟

تألفاتی که خبر حرف یا جاره خبر و نباشد اصل بر این است که بعد حرف

مبته بالفاعل، اسم آن می آید و بعد اسم خبر حرف مبته بالفاعل

اصلی: حرف مبته بالفاعل + اسم حرف مبته بالفاعل + خبر حرف مبته بالفاعل

بر طایفی که حرف

یا جاره خبر

باشد

۱۱. آیا جایز است مقدم شدن خبر بر اسم در حروف مبعده بالفعل؟

حُرّاه خبر حروف مبعده بالفعل ظرف یا جار و مجرور باشد و اسمش موقوف باشد یا نکره باشد که جز مبتدا بودن ادوات باشد (نکره مسبوغه) جایز است خبر جواز را بر اسم مقدم شود.

۱- خبر، ظرف یا جار و مجرور و اسم موقوف باشد.

وَالَّذِي عِنْدَ اللَّهِ النَّوَابُ
 حرف مبعده بالفعل
 اسم مؤخر، موقوف به فاعله
 خبر ال ظرف
 ال: مضاف الیه

موارد تقدم جزوی
 خبر بر اسم
 ثان

۲- خبر، ظرف یا جار و مجرور و اسم نکره مسبوغه باشد.

وَالَّذِي فِي الْجَنَّةِ نَهْرًا مِنْ لَبَنٍ
 حرف مبعده بالفعل
 اسم ال
 خبر ال
 نکره مسبوغه

من لبن صفت برای نهر و موقوف کرده او را
 جار مجرور
 خبر فاعله جزوی
 بود نکره جمله بیاید صفت است.

نکته: حرّاه بود اسم نکره، صفت بیاید به موقوف تر یک می شود.

۸۲. چه زمانی خبر حرف متبعا بالفعل وجوبا مقدم بر اسم انحنای شود؟

۱. حرفه خبر، حرف یا جار مجرور باشد و اسم نکره

«باهر سخنی آسانی است.»

إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا
خبر متبعا بالفعل جار مجرور نکره محض
خبر مقدم و جوی اسم إِنَّ

۲. اسم إِنَّ خبری داشته باشد که برگردد به خبر

«صاحب خانه در خانه است.»

إِنَّ فِي الدَّارِ صَاحِبَهَا
حرف متبعا بالفعل جار مجرور اسم إِنَّ خبر مقدم و جوی
بدوی نکره در بی الدار (خبر)

۳. زمانی که اسم إِنَّ مقترن به لام تأکیدی باشد.

«بوی گلستان آلودت رسید.»

إِنَّ لَنَا لِلْآخِرَةِ وَالْأُولَىٰ
حرف متبعا بالفعل اسم إِنَّ

جار مجرور دارای لام مقترن تأکیدی است.
خبر مقدم لام مقترن، بار معنایی تأکیدی
تقدم و جوی بی قدری می دهد.

نکته: لام مقترن یا لام مقترن **لام مزحله** یا لام ابتدائی نام دارد اما به سبب

این که ۲ بار معنایی یعنی إِنَّ و لام مقترن کنار هم نمی آید.

تقدم و جوی خبر

۱۳. چه زمانی جایز است که لام ابتدا بر سر الیاء وارد شود؟
اسم

جایگاه لام ابتدا یا مرحله، چیزی تواند بر سر اسم و هم بر سر خبر وارد شود
فقط بر این که اسم و خبر مؤخر باشند.

«در سخن تو شگفتی است.»
وَالَّذِي قَوْلِكَ لَعَجِبًا
↓ اسم الیاء مؤخر
خبر مقدم
↓ حرف مبجعه بالفعل
لام مرحله

نکته:
اسامی
لام مفتوح
- لام ابتدائیت - چون صدارت طلب
- لام تأکید - برای تأکید
- لام مرحله - در افتاده از برای خودش
چون الیاء و لکن هم نمی تواند باشد لام
چون الیاء و لکن هم نمی تواند باشد لام
مرحله سرخورد از جایگاهش دور شده

«خبر شگفتی نزد من است.»
وَالَّذِي عَنِّي لَأَجِدَ غَنِيًّا
↓ حرف مبجعه بالفعل
خبر مقدم
↓ اسم الیاء (مؤخر)
لام مرحله

«من زیاده در خانه است.»
إِنِّي فِي الدَّارِ لَزِيْدٌ
↓ حرف مبجعه بالفعل
خبر مقدم
↓ اسم مؤخر الیاء
جاره خبر
لام مرحله آمده
و جریاً

درس ۳۱ - حروف متبعتة بالفعل

۱۴. چه زمانی جازم است کلام ابتداء بر سر خبر بیاید؟

۱- خبر مثبت و مؤخر باشد.

(أَنَا لَمُعْتَمِدُونَ عَلَى الْوَفَاءِ)

خبر واقع

اسم

«ما بر وفاداری استواریم»

خبر واقعی جازم و موقوف به لمعتمدون

کلام تأکیدی یا مزخلة بر سر جمله مثبت آمده است.

۲- خبر ماضی جامد باشد.

(أَنْ زَيْدًا لَبِغَ الرَّجُلُ)

خبر

اسم

«زید چه خوب مردی است»

اسم محض نفی

مفعول ماضی جامد

۳- خبر مفعول موصوف مقدر باشد.

(أَنْتَ لَقَدْ أَصَبْتَ)

خبر

اسم

«تو واقعاً درست گفتی»

۴- خبر مفعول مضارع باشد.

(أَنْتَ لَتَقُولُ الصَّوَابَ)

خبر

«تو درست می‌گویی»

موارد جواز ورود کلام مزخلة بر سر خبر

۸۵. چه زمانی باطن می شود علی، ان و تالیش؟

حرفه بود حروف مَبْعَه بالفعل «ما حریف» یا «ما کاف» بیاید علی آنها باطن

می کند.

«عمادنا عزیزی است»	انَّ	الله	واحد
	↓	مای طین	مبتدا
		موضوع	موضوع

حروف مَبْعَه بالفعل احضار به جملات احمید دارد یا حریف؟

حروف مَبْعَه بالفعل احضار به جملات اسمیه دارد زیرا بر سر مبتدا و خبر می آید

و آنها را از فعل خود می اندازند. اما هتایی که به حروف مَبْعَه بالفعل مای کاف

اضافه شود می تواند بر سر جملات فعلیه هم بیاید.

«ولی برای عطیاتی اصیل تدرش سلیم»	لَکِنَّا	اَسْعٰی	لِمَجْدٍ	مَوْثِلٍ
	↓	مای طاف	فعل	

درس ۳۲ : حروف مَبْعَه بالفعل

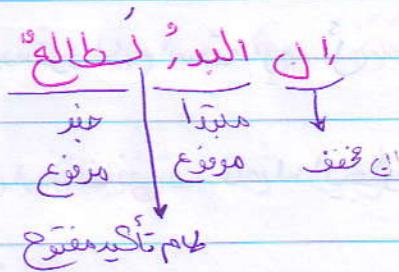
نکته: ان و اِنَّ + ما = ادات حصر و حروف مَبْعَه بالفعل به عمل باقی می مانند.

كان + ما = باطن کردن علی حروف مَبْعَه بالفعل

۸۶. وقتی **أَنَّ** مخفف شود چه حکمی دارد؟

أَنَّ → **أَنَّ** } ترجیحاً عملش باطنی شود و برهمن
 جنبش طام مقنوع تأکید می‌آید.

«قطعی خویشی درخت»

۸۷. وقتی **أَنَّ** مخفف شود چه حکمی دارد؟

أَنَّ → **أَنَّ** عملش با کفیف باطنی نمی‌شود و مانند فعل عمل می‌کند.

السمش همیشگان مذوق «همیشگان برای تو فهم و تفهیم»

أَنَّ مخفف

جنبش جمله اسمیه

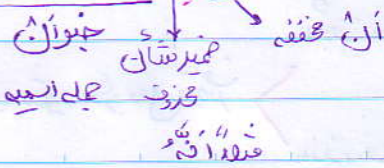
جمله

فعلیه

قد

مقصود همراه با
 همین است
 یکی از عروق تقی

عَلَيْكَ أَنَّ الدَّوْتَ قَرِيبٌ

«دانستم که شما نزدیک است که من نزدیک است»

اعلم ان ليس للصبر الا النصر

«جوان برای صابر چیزی»

فعل یقینی مخففه خبر خبر مقدم برای استنا مبتدای مؤخر خبری منفی نیست

فعل جاهد ليس

الله

خبرستان محذوف

نکته: ان مخففه بر سر فعل مضارع وارد شود لازم است بن «ان» و فعل مضارع

به وسیله «قد» «سوف» «یای از حروف نفی» فاصله ایجاد شود.

عرفت ان قد ينجع اخوك

«مفهوم که برادرت موفق می شود»

مخففه خبر محذوف

الله

خبرستان محذوف

نکته: خبرستان غایب برای تقویم و تفخیم بکار می رود. خبرستان برای ملوک

گفتنی شود و برای مؤنث قد به ان می گویند.

۱۸. وقتی کان مخفف شود چه حکمی دارد؟

حکمش مانند ان مخففه است

اسم، خبرستان محذوف

مبتدای همراه

احكام کان مخفف

خبرش جمله می شود اگر فعل مضارع

منفی همراه لم

جان قد قام زيد
 محقق کان خبر فعل مضارع مقرون قد
 «گو یا زید ای قماره اسف»

جان لم یقم زید
 محقق کان خبر فعل مضارع مقرون لم
 «گو یا زید نیاستاده اسف»

۱۹. حکم کنن زمانی که مخفف شود چیست؟

عملش با طر می شود. بهتر برای تفاوت با کنن عاطفه همراه و او بیاید.

دخا المسا فزول وکنن صدیق غرق
 محقق کنن
 «مسا فزول دخت یافتند ولی دوست تو غرق شد»

کنن عاطفه
 وکنن کنن مخفف شده